

<https://www.achterhoeknieuws.nl/nieuws/landbouw/477971/project-bodemmaatregelen-winterswijk-gaat-volgende-fase-in-me>

Evert Jan Dijk met een gezonde worm in zijn hand. Foto: Guus Helle
Guus Helle

Project ‘Bodemmaatregelen Winterswijk’ gaat volgende fase in met onderzoek bodemleven

vr 16 feb, 12:38 Voorlezen

VRAGENDER - Op een regenachtig grasperceel nabij Vragender kijkt een tiental boeren hoe een schep in de grond wordt gestoken. De zon is net weg en het weer wordt grauwer, maar dit houdt Evert Jan Dijk, bodemkundige bij Aequator Groen + Ruimte, niet tegen. Hij haalt een klomp aarde omhoog en hurkt ernaast neer. Met zijn handen trekt hij de zwarte grond uit elkaar en haalt een worm tevoorschijn: “Wormengangen helpen gewassen te wortelen en vocht beter beschikbaar te maken. Goed bodembeheer kenmerkt zich door grote wormen”.

Door Guus Helle

De verzamelde agrariërs kijken aandachtig toe. Ze zijn bijeengekomen om met elkaar en Dijk te sparren over de beste maatregelen voor goede bodemkwaliteit en waterbeheer. Allen komen

ze uit de omgeving van Winterswijk en variëren van akkerbouwers tot veehouders. Allen hebben ze te maken met de uitdagingen van deze tijd: de stikstofcrisis, droogte in de hete zomers en hoe een gezonde bodem te behouden voor hun gewassen.

Het project Bodemmaatregelen Winterswijk, in samenwerking met Stichting Waardevol Cultuur Landschap Winterswijk en gefinancierd door Actieplan Natuur Inclusieve Landbouw Gelderland, is opgezet om in de praktijk te leren over deze thema's. De partijen Aequator Groen + Ruimte en Groeikracht ondersteunen in het project.

Begonnen met een veldproef naar graanteelt in Meddo, is het project nu toe aan de volgende fase. Aequator heeft een zestal bodem/waterscans uitgevoerd waarmee de bodem van zes boerderijen in de regio zijn geanalyseerd. Tijdens zijn eerdere presentatie in het knusse en vooral droge restaurant de Schoppe in Miste legt Dijk uit dat verschillende soorten bodems, verschillende aanpakken nodig hebben: "Als je een beetje weet hoe de bodem in elkaar zit, dan kan je gerichte maatregelen nemen".

Een terugkerende vraag van de boeren is hoe om te gaan met droogte enerzijds en wateroverlast anderzijds. Dijk geeft informatie over peilgestuurde drainagesystemen en over hoe deze aan te passen om water vast te houden tijdens droge maanden, maar af te laten voeren tijdens de natte winters. Een aantal van de aanwezige agrariërs hebben hier al ervaring mee. Vooral de relatief simpele aanpassing van een bochtje in het einde van de drainagebuis, zodat water pas bij een hogere waterstand de sloot in stroomt, spreekt de groep aan. Dijk vult aan: "Het project Elke Druppel de Grond In, van het waterschap, heeft hiermee goede resultaten geboekt".

Een andere, innovatieve aanpak voor droogte is zogeheten agroforestry: bomen op het veld kunnen zorgen voor schaduw voor dieren en gewassen tijdens de hete zomermaanden en zorgen er ook voor dat meer water beschikbaar is. Wel kan het de groei van gewassen beperken dicht rondom de boom. De boeren uiten hun bedenkingen: "Dit is mooi, maar in Winterswijk hebben we op de meeste plekken smalle singels. Tegen de tijd dat er genoeg afstand is van de bomen, zijn we al bij het volgende perceel". Dijk benadrukt dat niet alle maatregelen even geschikt zijn voor alle plekken: "Wat werkt moet per bedrijf bekeken worden. Elke bodem is anders en de omstandigheden verschillen per locatie".

Wel geeft hij een aantal tips, toegespitst op de verschillende bodemtypes: "Sommige gewassen doen het goed op specifieke bodemtypes, hier kan je gebruik van maken". Ook houden bepaalde soorten meer stikstof vast in de grond dan anderen, wat een van de oplossingsrichtingen kan zijn om uit de stikstofcrisis te komen. Dijk en de andere betrokkenen van Project Bodemmaatregelen Winterswijk hopen de boeren te inspireren en ze een handreiking te geven. Zo ondersteunen ze bij het testen van de ideeën van de boeren, om in samenwerking hierover te leren. Meerdere boeren experimenteren al met kruidenrijk grasland: "Kruiden langdurig in een perceel houden, maar met een goede roulatie van gewassen kan het zeker wat opleveren", aldus Dijk.

De bijeenkomst sluit af op het veld in Vragender. Een aantal wormen proberen te verdwijnen in de zwarte grond die Dijk heeft opgegraven. De regen neemt toe. Dijk vraagt of het tiental boeren nog vragen heeft. Eén boer vraagt met een grijns: "Mogen we naar huis?".